

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020: Osavuositarkastuksen raportointi

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Perhe- ja sosiaalipalvelut

1 Taloudelliset tavoitteet

1.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2019	TA 2020	Ennuste 2020
Tulot	10 677	10 946	10 922
Menot	114 135	110 862	121 397
Netto	103 458	99 916	110 457
Muutos-% (edelliseen talousarvioon)	+8,3 %	-2,2 %	+6,8 %

2 Resurssien käyttö

2.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2019	TA 2020	Ennuste 2020
Htv	813		842
Palkat ja palkkiot	31 727	33 392	33 124
Sijaistus %	64,5%	< 65%	69%
Sairauspoissaolo%	4,4%	< 3,5%	4,1

3 Tunnusluvut

3.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	Toteuma 06/2020	Arvio TOT 2020
Ehkäisevä terveydenhuolto ja varhainen tuki						
Neuvolat:						
<ul style="list-style-type: none"> • kotikäynnit (terveydenhoitajat) • arvio erityisen tuen tarpeessa olevien lasten määrästä • Lastenneuvolan erityisen tuen tarve (käyntien määrä) 	K/T K/T	82% 12%	79% 5,6%	90% 18%	279 käyntiä/ 68,4%	70%
					2018/ 6,3%	8%
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto:						
<ul style="list-style-type: none"> • erityisen tuen tarpeen muk. käynti (oppilaat, perusopetus) • erityisen tuen tarpeen muk. käynti (lukio, ammat. oppil.) • erityisen tuen tarpeen muk. käynti (amk) 	K/T	7%	4%	18%	1148/ 6,9%	10%
	K/T	8%	2,75%	14%	254/ 1,6%	5%
	K/T	2%	1,3%	10%	118/ 1,3%	4%
Lapsiperheiden kotipalvelun palveluseteliasiakkaat	K/T	385	414	420	250	380/
Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelitunnit	K/T	32 760	38 082	38 000	14713	30000
Neuvolan perhetuen piirissä olevat alle 1-v perheet (% / perheiden määrä)	S/P	122/ 474 7,0 %	146/ 433 9,2 %	100 asiakasta ja 500 käyntiä	43 perhettä / 96 asiakasta/ 192 käyntiä	125 perhettä/ 250 käyntiä
Hoito- ja palvelutakuut:						
Asetuksen mukaiset terveystarkastukset						
<ul style="list-style-type: none"> • Äitiysneuvola (laajat) • Lastenneuvola (laajat) • Perusopetus (laajat) • Terveystarkastus (2. aste: lukio, ammatillinen oppilaitos) • Terveystarkastus (amk, ensimmäisen opiskeluvuoden terveystarkastuksessa käyneet) 	S/P	100%	82%	95%	1659 / 94%	95%
	S/P	100%	92%	100%	3288 / 100%	100%
	S/P	90%/8461	100%	95%	3010 / 55%	80%
	S/P	85%/4712	100%	85%	1545 / 47,4%	80%
	S/P	33%/731	30%	25%	178 / 7%	15%
Psykososiaaliset palvelut						

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	Toteuma 06/2020	Arvio TOT 2020
Kasvatus ja perheneuvola						
• Asiakkaat	K/T	1782	1700	1800	968	1900
• Käynnit	K/T	8898	8945	9000	3166	8000
• Jono	S/P	ei toteudu, kiireasiakas < 2 vrk	ei toteudu	< 21	ka 60 vrk 100 %	60 vrk 100 %
Psykologiyksikkö						
• Asiakkaat	K/T	1039	1129	1000	474	1000
• käynnit	K/T	4392	4628	3500	1169 (+etävastaanotot 1400)	4000
• Jono < 21 vrk	S/P	ei toteudu, kiireasiakas < 2 vrk	toteutuu	< 21 vrk 100 %	ka 90 vrk 100 %	90 vrk 100 %
Esi- ja perusopetuksen ja toisen asteen psykologit						
• asiakkaat	K/T	1998	2235	3000	1174	2800
• Käynnit	K/T	7674	8765	9200	3286	9000
Opiskelijahuoltolain palvelutakuu: palveluihin pääsy < 7 vrk	S/P	90 %	88 %	100 %	85 %	90 %
Perheoikeudellinen yksikkö*						
• sopimuksia määrä		4994	5266	nousee	2604	7000
• henkilöitä		3291	2828	nousee	2142	4000
- elatussopimuksia		2634	1978	nousee	1545	3000
- huolto- ja tapaamissopimuksia		818	1575	nousee	820	1200
- sopimuksia lapsen huollosta		797	818	nousee	356	1000
- tapaamissopimukset		745	895	nousee	309	1000
*yksikkö laajenee maakunnalliseksi 3/2020						
Päihdehuollon asumispalveluiden ostopalvelujen asiakkaiden määrä, poikkileikkaus:	V	232	285	laskeva	334	
• tehostettu palveluasuminen	K/T	38	45	laskeva	42	42
• palveluasuminen	K/T	45	43	nouseva	53	52
• tuettu asuminen	K/T	150	197	tasainen	243	240
asumispalveluiden menot, yhteensä (tuhat euroa)		3 721	4 484	laskeva	2 570	5 062
Päihdehuollon asumispalveluiden omien yksiköiden yksiköissä asiakkaiden määrä, poikkileikkaus:	V	186	158	tasainen	133	145
• tehostettu palveluasuminen/laitosasuminen	K/T	15	20	tasainen	22	30
• palveluasuminen	K/T	68	49	tasainen	43	35
• tuettu asuminen	K/T	104	89	nouseva	73	80
• asumisvuorokaudet (kumulatiivinen)		53 895	47 689	tasainen	25 568	30 000

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	Toteuma 06/2020	Arvio TOT 2020
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden ostopalvelujen asiakkaiden määrä, poikkileikkaus:	V	575	606	laskeva	591	595
• tehostettu palveluasuminen	K/T	167	163	laskeva	135	130
• palveluasuminen	K/T	213	204	tasainen	217	215
• tuettu asuminen	K/T	197	239	laskeva	241	250
asumispalveluiden menot, yhteensä (tuhat euroa)		11 934	12 400	laskeva	5 791	11 762
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden omien yksikköjen asiakkaiden määrä, poikkileikkaus						
• tuettu asuminen	K/T	21	22	40	39	43
• asumisvuorokaudet (kumulatiivinen)		6 239	6 599	11 000	6 700	8 000
Sosiaalityö						
Aikuissosiaalityö						
• Aikuissosiaalityön asiakassuunnitelmat		..	1009	nouseva 900	624	toteutuu
• Aikuissosiaalityön palvelutarpeen arvioinnit		..	397	700	204	500
Sosiaalityön alkupalvelut (ent.Palveluohjaus) Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki (ei pakolaisten ja paluumuuttajien toimeentulotuki)						
• Kotitalouksien määrä		3595	3416	3900	2109	3900
• Toimeentulotuen eurot (tuhat euroa)		1 467	1 346	1 600	800	1 413
• Myönnetty sosiaaliset luotot		..	29	40	10	ei toteudu
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen palvelutakuut:						
• Muu kuin kiireellinen tapaus	L/V	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu
• Pääsy keskustelemaan toimeentulotuesta sosiaalityöntekijän tai -ohjaajan kanssa	L/V	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu
Lapsiperhesosiaalityö						
• Lastensuojeluilmoitusten määrä	K/T	6509	6956	6600	3261	toteutuu
• Lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten määrä	K/T	3163	3196	3100	1856	toteutuu
• Lapsiperhesosiaalityön palvelutarpeen arvioinnit (perheelle tehdyt)		..	118	400	592	toteutuu
• Lapsiperhesosiaalityön asiakassuunnitelmat	K/T	..	702	400	449	toteutuu
• Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä		1006	1350	1000	1149	toteutuu
• Erityistä tukea saavan lapsen asiakassuunnitelmat	K/T	..	696	1000	416	ei toteudu, 600

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	Toteuma 06/2020	Arvio TOT 2020
<ul style="list-style-type: none"> Oman perhetyön piirissä olevien <ul style="list-style-type: none"> lapsiperhesosiaalityön perheiden määrä erityistä tukea saavien lasten perheiden määrä 		.. 112	26 177	240 40 200	127 17 94	ei toteudu, 180 30 150
<ul style="list-style-type: none"> Lapsen sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset palvelutakuut <ul style="list-style-type: none"> lastensuojelutarpeen välitön tilanearvio lastensuojelun tarpeen selvityksen aloittaminen 7 vuorokauden kuluessa lapsen sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi, jossa arvioidaan lastensuojelun tarve, valmis 	L/V	toteutuu	toteutuu toteutuu 98 % toteutuu 98 %	toteutuu 99 % 99 %	toteutuu 99 % 99 %	toteutuu 99 % 99 %
Lastensuojelu						
Lastensuojelun avohuolto						
<ul style="list-style-type: none"> asiakkaana olevat 0-17-vuotiaat asiakassuunnitelmat (*tarkastelu muuttunut vuodesta 2019, asiakkaat tarkastelu hetkestä 12kk taaksepäin) Lastensuojelun tehostettu perhetyö <ul style="list-style-type: none"> perheiden määrä (kumulatiivinen, v. 2018 saakka lastensuojelun perhetyö ja intensiiviperhetuki) 	L/V L/T	1530 .. 311 (90+205)	1357 716 308	1200 1350 290	1045 729 251	alittuu 80% toteutuu
<ul style="list-style-type: none"> Vuoden aikana huostaan otetut lapset 	L/T	47	45	laskeva	33	ylittyy
<ul style="list-style-type: none"> Avohuollon sijoitukset yhteensä <ul style="list-style-type: none"> omiin vastaanottokoteihin omiin pitkäaikaislaitoksiin päivystysperheisiin ostopalvelulaitokseen Ostopalvelulaitoksien menot, yhteensä (tuhat euroa) 	L/V L/V L/V L/V	195 63* 14 29 105 4 921	218 60 24 24 122 5 335	nouseva 65 laskeva 15 nouseva 45 laskeva 90 laskeva	32 17 21 86 3 311	alittuu toteutuu toteutuu ylittyy 6 648
<ul style="list-style-type: none"> Kiireelliset sijoitukset yhteensä <ul style="list-style-type: none"> omiin vastaanottokoteihin omiin pitkäaikaislaitoksiin päivystysperheeseen 	L/V L/V	144 73* 8 30	169 92 24 43	laskee nouseva 95 laskeva 13 nouseva 50	52 13 26	ei toteudu ei toteudu toteutuu toteutuu

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	Toteuma 06/2020	Arvio TOT 2020
<ul style="list-style-type: none"> o muuhun perheeseen o ostopalvelulaitokseen Ostopalvelulaitoksien menot, yhteensä (tuhat euroa)	L/V L/V	28 27 699	23 21 507	nouseva 18 laskeva 10 laskeva	20 26 611	toteutuu ei toteudu 1 336
Lastensuojelun sijaishuolto <ul style="list-style-type: none"> • asiakassuunnitelmat • Sijoitettujen huostaan otettujen lasten määrä poikkileikkajaksajakohtana yhteensä <ul style="list-style-type: none"> • omat laitokset • ostopalvelulaitokset • perhehoito <ul style="list-style-type: none"> • toimeksiantosuhteinen perhehoito • ammatilliset perhekodit 	L/V K/T L/V L/V L/V	377 61 104 212 188 24	365 56 87 222 200 22	nouseva laskeva 370 nouseva 63 laskeva 96 nouseva nouseva 210 tasainen 22	382 372 46 94 232 211 21	390 390 55 95 239 218 21
<ul style="list-style-type: none"> • Huostaanotettujen lasten sijoitusten kustannukset (tuhat euroa) <ul style="list-style-type: none"> • laitoshoido <ul style="list-style-type: none"> o omat lastenkodit o ostopalvelulaitokset • perhehoito <ul style="list-style-type: none"> o toimeksiantosuhteinen perhehoito (ostopalvelu) o toimeksiantosuhteinen perhehoito(oma) o ammatillinen perhekoti • Lakkautetut huostaanotot 	L/V L/V T/T L/V	31 826 10 764 11 805 2 379 11	32 537 10 272 13 083 1 973 13	29 471 10 638 10 000 1 800 5 033 2 000 nouseva	15 634 5 222 6 165 1 194 2 093 960 10	31 262 10 410 12 502 2 277 4 186 1 887 toteutuu 15
Jälkihuolto 18-24 v. <ul style="list-style-type: none"> • tukiasumisen piirissä olevien nuoret <ul style="list-style-type: none"> o tukiasunto o tuettu asuminen (ostopalvelu) • Sijoitetut jälkihuollettavat nuoret poikkileikkajaksajakohtana yhteensä <ul style="list-style-type: none"> • omat laitokset • ulkopuoliset laitokset • perhehoito <ul style="list-style-type: none"> • toimeksiantosuhteinen perhehoito • ammatillinen perhekoti 	S/P L/V L/V K/T L/V	277 85 21 0 11 15 12 3	284 78 16 0 4 12 11 1	nouseva nouseva nouseva laskeva tasainen laskeva tasainen nouseva tasainen	273 65 42 13 0 1 12 11 1	nouseva 280 toteutuu 69 toteutuu 48 toteutuu 11 toteutuu 0 toteutuu 0 toteutuu 11 toteutuu 11 toteutuu 0
Varsinais-Suomen sovittelutoimisto						

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2018	TOT 2019	TA 2020	Toteuma 06/2020	Arvio TOT 2020
• sovittelualoitteiden määrä	K/T	1265	1259	900	595	1000
Turun seudun tulkkikeskus						
• tulkkauksetunten määrä	K/T	43 398	39 268	40000	18217	Ei toteudu, 38 000
• käännössivujen määrä	K/T	6218	5117	5000	3563	Toteutuu, 6000
Koko palvelualueen yhteiset:						
Asiakastytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) asteikko 1-10	L/V	8,8	8,7	parempi kuin 2019	..	8,8
• palvelun arviointi (ka) asteikko 1-5	L/V	4,5	4,4	parempi kuin 2019	..	4,5

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus

Palvelualuejohtajan nostot/yhteenveto osavuositarkastuksesta:

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tulojen ennustetaan alittuvan n. 0,2 M€ (-1,8 %). Palvelualueen menot tulevat ylittymään arviolta 10,9 M€, (+9,8%). Ennuste heikkenee OVK1:een nähden 1,7 M€. Menojen talousarvio 2020 on 110,9 miljoonaa euroa. Talousarvion 2020 toimintakate on -99,9 M€ euroa, ensimmäisen osavuositarkastuksen arvio -109,4 M€. OVK2:n ennuste toimintakatteeksi on -110,5 M€ (-1,0 %). Tilinpäätöksen 2019 tulot olivat 10,7 M€, menot 114,1 miljoonaa euroa ja toimintakate 103,5 M€. Tilinpäätökseen 2019 verrattuna toisen osavuositarkastuksen perusteella ennustetut tulot ovat muuttuneet +0,9 %, menot +6,7 % ja toimintakate -6,8 %. Henkilöstökulut toteutuvat talousarvion mukaisesti. Henkilöstön käyttö on lisääntynyt toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti, mutta myös tilapäistä työvoimaa jouduttu käyttämään arvioitua enemmän.

Koronaepidemia on vaikuttanut laajasti myös perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelutuotantoon. Ehkäisevässä terveydenhuollossa erityisesti kouluterveydenhuollon tarkastuksia jäi tekemättä, kun henkilöstä oli siirrettyä poikkeuslainsäädännön perusteella infektion torjunnan ja tartunnan jäljityksen tehtäviin. Neuvolassa palvelun saatavuutta heikensivät lisäksi sairauspoissaolot ja sijaisten aiempaa huonompi saatavuus. Rokotusohjelmaa on kuitenkin pystytty toteuttamaan, sanoin pääsääntöisesti asetuksen mukaiset tarkastukset. Maksuton ehkäisy on pystytty järjestämään. Sosiaalityössä, lastensuojelussa ja psykososiaalisissa palveluissa työtä tehtiin mahdollisuuksien mukaan myös etäyhteyksillä, samoin kouluterveydenhuollossa. Lapsiperheiden kotipalvelujen kysyntä väheni hieman, mutta sitä järjestettiin tarvetta vastaavasti. Korona rajoitti monia kohtaamiseen perustuvia työmuotoja mm. ryhmiä. Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen tarve oli arvioidun kaltaista, vaikka perustoimeentulotuen hakeminen Kelasta lisääntyi.

Palvelualueen budjetti ylittyy erityisesti asiakaspalvelujen ostoissa. Talousarvio vuodelle 2020 on 48,7 M€, vuoden 2019 tilinpäätös 55,6 M€. Talousarvio ylittyy 11,2 M€ (+23 %) ja kasvaa vuoden 2019 tilinpäätöksestä noin 7,7 %. Lastensuojelun sijaishuollon ja jälkihuollon ostopalvelut ylittävät talousarvion noin 4,5 M€ (+19,1 %), kasvua edellisvuoteen on noin 1,0 M€ (+3,6 %). Jälkihuoltoalan nostaminen on lisännyt asiakkaita yhdellä ikäluokalla, mikä lisää myös palvelutarvetta. Rakennemuutostavoitteiden mukaisesti lastensuojelun avohuollossa ja lapsiperhesosiaalityössä perheitä autetaan mahdollisimman pitkälle huostaanottotarpeen estämiseksi, palvelutarpeen myötä myös ostopalvelukulut ylittävät yhteensä 6,6 M€:llä. Ylitys syntyy tukihenkilöistä, avohuollon sijoituksista, perhekuntoutuksista ja kiireellisistä sijoitusta, joiden ostopalvelukustannusten v. 2019 olivat 0,5 M€, ennuste v.2020 on 1,3 M€. Lapsiperheiden kotipalvelu sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut t ylittävät talousarvion hieman, mutta vuosia jatkunut kustannusten nousu on taittunut, ostopalvelukulut ovat n. tilinpäätöksen 2019 tasolla. Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa rakennemuutostavoite raskaammista palveluista tuettuun asumiseen toteutuu. Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa kokonaisasiakasmäärä on kasvanut, mutta ostopalvelujen kustannuksen ennustamme pienevän n. 0,6 M€ edelliseen vuoteen verrattuna. Päihdekuntoutujien asumispalveluissa asiakasmäärä liki kaksinkertaistunut kahdessa vuodessa. Kustannukset lisääntyvät edellisvuoteen verrattuna n. 0,5 m€. Asunto ensin -toimintamalli kaupungin asunnottomuuden vähentämishajonnan keinona on toiminut, mutta tuo lisää tuetun asumisen asukkaita. Huumausaineiden käyttö on entistä useammin palvelutarpeen syynä.